

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з підготовки до практичних занять,
самостійної та індивідуальної роботи з
освітнього компонента «Вступ до психології»
для здобувачів спеціальності С4 «Психологія»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
очної (денної) та заочної форми здобуття вищої освіти

РЕКОМЕНДОВАНО
на засіданні кафедри публічного управління та
адміністрування
Навчально-наукового юридичного інституту
(протокол № 2 від 21.10.2025р.)

ПОГОДЖЕНО
на засіданні Науково-методичної ради
Державного університету економіки і
технологій
(протокол № 3 від 21.10.2025р.)

Кривий Ріг
2025

Методичні вказівки з підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітнього компонента «Вступ до психології» для здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти спеціальності С4 «Психологія» денної та заочної форми здобуття вищої освіти / укладачі: Ю. МАЄР, Н. ШУЛЮК, М. ТЮГАНОВА. Кривий Ріг, ДУЕТ, 2025 р. 31 с.

Укладачі:	Юлія МАЄР	доктор філософії з психології, доцент кафедри психології
	Надія ШУЛЮК	магістр психології, асистент кафедри психології
	Марія ТЮГАНОВА	магістр психології, асистент кафедри психології

Відповідальний за випуск: Ганна ПУРІЙ, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, к.е.н., доцент

Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітнього компонента «Вступ до психології» для здобувачів спеціальності С4 «Психологія» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти денної та заочної форм навчання розроблені з метою формування базових знань про основні поняття, теорії, напрями та методи психології як науки. Дані методичні матеріали сприяють засвоєнню ключових принципів функціонування психіки людини, розумінню психологічних процесів і явищ, а також формуванню професійного світогляду майбутнього психолога. Методична розробка включає: перелік тем і питань, що виносяться на обговорення під час практичних занять; орієнтири для самостійної та індивідуальної роботи; добірку рекомендованої літератури для поглибленого вивчення матеріалу.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Перелік завдань з підготовки до практичних занять та самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти	13
Поточне та підсумкове оцінювання	19
Перелік питань для підготовки до підсумкового оцінювання	24
Список використаних джерел	29

ВСТУП

У сучасному світі психологія відіграє ключову роль у розумінні складних процесів, що відбуваються в індивідуальному та суспільному житті. Глобальні зміни, швидкий розвиток технологій, зміна стилів спілкування, зростання психологічного навантаження та стресових чинників вимагають глибокого осмислення психологічних механізмів поведінки, емоцій і мислення людини.

«Вступ до психології» як базова дисципліна є основою для подальшого професійного становлення майбутніх психологів. Саме на цьому етапі студенти знайомляться з фундаментальними поняттями, основними школами, методами і напрямками психології, що формують ґрунт для критичного мислення, аналітичного підходу до психічних явищ і здатності інтегрувати знання в майбутню практичну діяльність.

Мета дисципліни вивченні різних аспектів людської поведінки, розумінні принципів психічних процесів та їх впливу на сприйняття, мислення, емоції та поведінку. Створити умови для професійного визначення та розвитку професійної ідентичності студентів, які навчаються на психологічних спеціальностях. Студенти отримають можливість розширити свої знання про себе та інших, розвинути критичне мислення і вміння аналізувати та розв'язувати проблеми.

Завдання дисципліни висвітлити зміст та проблематику діяльності психолога в зарубіжній та вітчизняній психологічній традиції; розглянути основні особистісні диспозиції психолога як основу його готовності до професійної діяльності; вивчити етичні особливості професійної діяльності психолога; формувати пізнавальні та професійно-орієнтовані уміння з власного професійного самовизначення та профорієнтаційної ідентифікації.

В процесі вивчення освітнього компонента «Вступ до психології» здобувач освіти набуває таких компетентностей і результатів навчання:

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК04. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК05. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК09. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

**Спеціальні
(фахові,
предметні)
компетентності
(СК)**

**Програмні
результати
навчання (ПР)**

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Метою методичних рекомендацій є надання допомоги здобувачам вищої освіти у формуванні цілісної системи теоретичних знань і практичних навичок щодо основних понять, принципів та методів психології, а також у застосуванні цих знань для розуміння психічних процесів, поведінки людини та міжособистісних взаємодій.

Тема 1. Місце психології в системі людинознавства.

1. Комплексне вивчення людини як міждисциплінарна основа психології.
2. Основні етапи розвитку наук про людину та їх класифікації.
3. Людина як індивід, особистість, суб'єкт діяльності.
4. Предмет психології та психологічний аспект у вивченні людини.

Запитання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте місце психології в системі наук.
2. Чим займається наука евристика?
3. Яку структуру людинознавства запропонував Б.Г. Ананьєв?
4. Які науки представляють людину як вид?
5. Що вивчає наука психологія?
6. Що є предметом дослідження наукової психології?
7. Мета практичної психології.
8. Як відрізняється об'єкт пізнання у науковій, практичній та побутовій психології?
9. Чому, на вашу думку, склалося так багато міфів про психологів?

Самостійна робота:

Написати реферат на одну з тем, від 10 сторінок.

Реферат (лат. refero — доношу, повідомляю, переказую) — короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлений у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури на тему).

Оформлення реферату: титул, зміст, вступ, література.

Текст реферату необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: ліве — 30 мм, праве — 10 мм, верхнє — 20 мм, нижнє — 20 мм. Шрифт тексту — Times New Roman, накреслення — звичайне, розмір шрифту 14 пт, колір тексту — чорний. Параметри абзацу: вирівнювання — за шириною, перший рядок — відступ 1,25 см, інтервал — до абзацу 0 пт, після абзацу 0 пт, міжрядковий інтервал — полуторний.

Теми

Тема 1. Місце психології в системі людинознавства.

Тема 2. Зміст та форми професійної діяльності психолога.

Тема 3. Види діяльності практичного психолога.

Тема 4. Психолог як особистість і професіонал.

Тема 5. Структура і проблематика прикладної психології.

Тема 6. Напрями професійної діяльності психолога в різних сферах суспільства.

Тема 7. Законодавчо-правова регламентація роботи соціально-психологічної служби.

Тема 8. Соціальні, моральні та духовні проблеми в діяльності практичного психолога.

Опрацювання літератури:

основна 2, 3, 6.

додаткова 12.

Тема 2. Зміст та форми професійної діяльності психолога.

1. Професійне самовизначення психолога.
2. Профорієнтація.
3. Профконсультація.
4. Імідж професії.
5. Детермінанти вибору професії студентів-психологів.

Самостійна робота:

Здійснити пошук наукової публікації з проблематики, що охоплюється курсом «Вступ до психології». Обрана стаття повинна відповідати наступним критеріям:

- бути опублікованою в науковому журналі (українському або міжнародному);
- мати чітко вказаного автора, назву та електронне посилання (DOI або URL);
- стосуватися однієї з базових тем курсу (історія психології, предмет і методи психології, основи психічної діяльності тощо);
- містити актуальну наукову інформацію, що може бути використана для рефлексії та аналітичного осмислення.

На основі прочитаної статті підготуйте есе, в якому:

- коротко охарактеризуйте основні положення статті;
- висловіть власне бачення проблеми, що розглядається у публікації;
- аргументовано проаналізуйте значущість отриманої інформації для розуміння предмету психології.
- Обсяг есе: 1–3 сторінки друкованого тексту (шрифт Times New Roman, 14 кегль, міжрядковий інтервал 1,5).

Запитання для самоконтролю:

1. Хто з вітчизняних дослідників працював у галузі професійної орієнтації та профконсультування?
2. Що являється сутністю професійного самовизначення практичного психолога?
3. Дайте визначення профорієнтації.
4. Перелічте основні типи самовизначення людини.
5. Який імідж на ваш погляд має професія психолога?
6. Що може спонукати дорослих людей до вибору професії?
7. Які характеристики детермінують вибір професії?
8. Дайте визначення поняттю «професіоналізація».

9. Перелічте причини відмови студентів-психологів від професійної самореалізації.

Опрацювання літератури:

основна: 3.

додаткова: 24.

Тема 3. Види діяльності практичного психолога.

1. Психодіагностична робота практичного психолога.
2. Психологічний діагноз.
3. Психокорекція, її мета та завдання.
4. Способи і прийоми психологічної корекції.
5. Особливості психокорекції з дітьми.

Запитання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняттю «психологічний діагноз».
2. Які переваги та недоліки має групове психодіагностичне опитування?
3. Які основні вимоги до психодіагностичних методів обстеження?
4. В чому заключається проєктивний підхід у психодіагностиці?
5. Які етапи передбачає процедура психодіагностичного обстеження?
6. Охарактеризуйте мету та завдання психокорекції.
7. Якими ознаками характеризується психокорекція?

Опрацювання літератури:

основна: 3.

додаткова: 8, 23.

Тема 4. Психолог як особистість і професіонал.

1. Критерії професійної придатності практичного психолога.
2. Модель особистості практичного психолога.
3. Вміння спілкуватися з клієнтом.
4. Етичний кодекс практичного психолога.
5. Формування особистості практикуючого психолога у ВНЗ.

Запитання для самоконтролю:

1. Якими параметрами повинна відзначатись особистість психолога-професіонала на думку Д.Б. Богоявленської?
2. Які підструктури включає в себе модель особистості практикуючого психолога?
3. Перелічте складові структури спілкування.
4. Які якості повинен виявляти психолог в процесі спілкування з клієнтом?
5. В якому році в Україні було прийнято Етичний кодекс психолога?

Опрацювання літератури:

основна: 3.

додаткова: 22.

Тема 5. Структура і проблематика прикладної психології.

1. Сучасна система психології як науково-практична сфера суспільної діяльності.
2. Структура і завдання прикладної психології.
3. Перспективи розвитку прикладної психології.
4. Національна система соціально-психологічної служби.

Запитання для самоконтролю:

1. В якому столітті психологія стає самостійною наукою?
2. Перелічте основні завдання політичної психології.
3. Які основні завдання практичної психології економіки й бізнесу?
4. На що спрямована психологія освіти?
5. У яких галузях малорозвинута прикладна психологія?
6. У якому році створено Центр психологічної служби системи освіти в Україні?
7. Яка основна мета національної системи соціально-психологічної служби?

Опрацювання літератури:

основна: 3.

додаткова: 5, 11, 17.

Тема 6. Напрями професійної діяльності психолога в різних сферах суспільства.

1. Психологічна служба в системі освіти.
2. Спортивний психолог.
3. Психолог у сфері економіки та юриспруденції.
4. Медичний та соціальний психолог.
5. «Малодоступні» сфери для практичного психолога.
6. Професійна взаємодія психологів.

Запитання для самоконтролю:

1. В якому році в США впроваджено посаду першого шкільного психолога?
2. Перелічте основні завдання психолога в системі освіти.
3. Які функції психолога в системі освіти?
4. На що спрямована діяльність спортивного психолога?
5. Яка основна мета діяльності спортивного психолога?
6. Які основні напрямки діяльності психолога в системі економіки?
7. Перелічте завдання психолога у сфері юриспруденції.
8. Які головні завдання медичного та соціального психолога?
9. Які сфери «малодоступні» для практичного психолога?

10. В яких організаційних структурах здійснюється взаємодія і професійний зріст психологів?

Опрацювання літератури:

основна: 2, 3,

додаткова: 1, 5, 11, 16, 17, 20, 21.

Тема 7. Законодавчо-правова регламентація роботи соціально-психологічної служби.

1. Концептуальні засади функціонування Національної системи соціально-психологічної служби України.
2. Законодавча та нормативна база діяльності психолога в системі освіти.
3. Правові та нормативні особливості психологічної діяльності в інших сферах.
4. Міжнародно-правові документи у сфері прав людини та етика діяльності психолога.
5. Професійно-особистісні деформації та міжпрофесійна взаємодія психолога.

Запитання для самоконтролю:

1. В якому році відбулося становлення Національної системи соціально-психологічної служби України?
2. Які структури та підрозділи складають Національну систему соціально-психологічної служби України?
3. Перелічте основні завдання Національної системи соціальнопсихологічної служби України.
4. Які розділи містить Положення «Про психологічну службу системи освіти України»?
5. Перелічте установи, які мають право здійснювати підвищення кваліфікації практичних психологів навчальних закладів.
6. Які існують міжнародні та регіональні документи про права людини?

Опрацювання літератури:

основна: 2, 3.

додаткова: 2, 3, 4, 15, 18.

Тема 8. Соціальні, моральні та духовні проблеми в діяльності практичного психолога.

1. Етичні проблеми діяльності психолога.
2. Головний «етичний парадокс» психології.
3. Етичний кодекс психолога в різних країнах.
4. Професійна деформація психолога.

Запитання для самоконтролю:

1. В чому закладається проблема типу «психолог-адміністрація»?

2. Перелічте основні етичні зваби у процесі взаємодії психолога з клієнтами.
3. Охарактеризуйте головний «етичний парадокс» психології.
4. Які позиції виділяються в етичних кодексах різних країн?
5. Дайте визначення поняттю «професійна деформація».
6. Які деформуючі чинники в роботі психолога-консультанта вам відомі?

Опрацювання літератури:

основана: 7.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Завдання 1.

1. Інформаційно-аналітичне завдання: опрацюйте зміст освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми підготовки практичного психолога (можна скористатись ресурсами університету або сайтом МОН).

2. Складіть коротку доповідь (до 1 сторінки) з акцентом на: основні функції психолога; задачі, які він вирішує в освітньому, медичному чи соціальному середовищі.

3. Створіть таблицю, в якій розділіть: обов'язки практичного психолога; права практичного психолога; ключові професійні вміння (напр., діагностика, консультування, профілактика тощо).

4. Рефлексивне есе: напишіть есе на тему: «Моє уявлення про професію практичного психолога: очікування та виклики» (обсяг: 1–1,5 сторінки). У тексті розкрийте: чому ви обрали цю професію; що для вас означає «професійна самореалізація»; які аспекти роботи психолога вас приваблюють/викликають сумніви.

5. Міні-дослідження в групі: об'єднайтеся в групи по 3–4 особи. Обговоріть: які етапи професіоналізації психолога ви проходите зараз як студенти; які проблеми або «кризи розчарування» найчастіше виникають у студентів-психологів? Узагальніть результати у вигляді постеру або короткої усної презентації (3 хв.).

6. Практичне моделювання: на основі вивченого матеріалу складіть індивідуальний план професійного розвитку майбутнього психолога (на період бакалаврату). Включіть до нього: конкретні кроки для розвитку вмінь (напр., участь у тренінгах, читання фахової літератури); орієнтири самопізнання (тести, рефлексія); можливі труднощі та шляхи їх подолання.

Форма звітності: письмові роботи, схеми, таблиці, есе, усні презентації.

Завдання 2.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. Просвітницько-пропагандистська робота практичного психолога.

2. робота практичного психолога. 3. Психологічне консультування.

4. Принципи й умови психологічного консультування.

5. Види психологічного консультування. Інтерв'ю як основний метод психоконсультування.

6. Психотерапія як складова діяльності практичного психолога; поняття, мета та завдання психотерапії; моделі психотерапії; індивідуальна і групова психотерапія.

7. Характеристика основних напрямів психотерапії.

8. Роль практичного психолога в освітніх закладах: психологічний супровід учнів у школі; вплив шкільного психолога на розвиток емоційного інтелекту дітей; робота психолога з обдарованими дітьми.

9. Практичний психолог у роботі з сім'ями: сімейна терапія: методи вирішення конфліктів у сім'ї; психологічна підтримка сімей, що переживають розлучення; роль психолога в консультуванні під час виховання підлітків.

Завдання 3.

1. Дайте письмове визначення поняття «психологічний діагноз». Наведіть приклади, де застосування психологічного діагнозу є доцільним у практичній діяльності психолога.

2. Порівняльний аналіз: складіть таблицю, у якій коротко охарактеризуйте переваги та недоліки групового психодіагностичного опитування у порівнянні з індивідуальним.

2. Дискусійне питання: обговоріть у парах або малих групах: які основні вимоги висуваються до психодіагностичних методів?

3. Сформулюйте 5 критеріїв, за якими оцінюється якість психодіагностичного інструментарію.

4. Міні-дослідження: ознайомтеся з прикладом одного з проєктивних методів (наприклад, тест Роршаха або тест «Дерево»).

5. Складіть коротке повідомлення про переваги, обмеження та етичні особливості проєктивного підходу у психодіагностиці.

6. Практичне завдання: побудуйте схему етапів психодіагностичного обстеження, зазначивши зміст кожного етапу (збір анамнезу, вибір методик, проведення обстеження, інтерпретація, висновки).

7. Напишіть короткий аналітичний текст (до 1 сторінки) на тему «Психокорекція: мета, завдання, основні методи», з урахуванням прикладів з різних сфер (освіта, медицина, організації).

Форма звітності: письмова робота або усна презентація окремих завдань.

Завдання 4.

1. Аналітичне завдання: опрацюйте наукове визначення «психолога-професіонала як особистості» за Д.Б. Богоявленською. У письмовій формі сформулюйте 3–4 основні риси, що характеризують психолога високого рівня, і наведіть приклади їх практичного прояву.

2. Моделювання: на основі доступних джерел (лекційний матеріал, підручники, наукові статті) зобразіть модель особистості практикуючого психолога, виділивши її основні підструктури (когнітивна, емоційна, поведінкова, мотиваційна тощо). Можна подати у вигляді схеми або короткого опису.

3. Творче завдання: визначте три основні складові структури спілкування (комунікативна, інтерактивна, перцептивна) та наведіть приклади, як кожна з них реалізується в роботі психолога.

4. Міні-есе / рефлексія: напишіть короткий текст (до 1 сторінки) на тему: «Які якості повинен виявляти психолог у процесі спілкування з клієнтом?»

Включіть у текст поняття емпатії, активного слухання, нейтральності, конфіденційності.

5. Інформаційне завдання: знайдіть відповідь на запитання: «Коли в Україні був прийнятий Етичний кодекс психолога?». Запишіть рік ухвалення, хто є автором/розробником документа, і коротко сформулюйте одне з його ключових положень.

Форма звітності: письмові відповіді, схеми, міні-есе; окремі пункти можуть презентуватись в усній формі.

Завдання 5.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. Професійне становлення майбутнього психолога. 2. Відповідальність психолога як важлива якість професіонала. 3. Особисті якості психолога як чинник його професійності. 4. Гуманістична спрямованість професійно важлива особистісна якість психолога. 5. Як впливають особистісні якості практикуючого психолога на ефективність його роботи з клієнтами? 5. Який повинен бути справжній психолог? - лікар людських душ. 6. Покликання бути психологом. 7. Психологічні чинники професійної успішності психолога. 8. розвиток особистості психолога. 9. Параметри особистості психолога професіонала на думку Д.Б. Богоявленської. 10. Гендерні індивідуальні-особливості мотивації майбутніх психологів. 11. Підструктури моделі особистості практикуючого психолога. 12. Складові структури спілкування. 13. Якості психолога в процесі спілкування з клієнтом. Розвиток професійно важливих якостей у майбутніх психологів. 14. Етичний кодекс психолога України. 15. Етичний кодекс психолога Національної психологічної асоціації. 16. Психологічне консультування та терапія: методи когнітивно-поведінкової терапії в роботі практичного психолога; психологічні інтервенції при депресії та тривожних розладах; психологічна підтримка в кризових ситуаціях (втрата, травма, шок). 17. Психолог у сфері здоров'я: психологічна підтримка пацієнтів з хронічними захворюваннями; робота практичного психолога з онкологічними хворими та їхніми родинами; психологічна допомога людям з порушеннями харчової поведінки. 18. Психологія в організаціях та на підприємствах: психологічний клімат у колективі: роль практичного психолога; управління стресом та емоційним вигорянням на робочому місці; методи підбору персоналу з точки зору психології. 19. Психологічне консультування у надзвичайних ситуаціях: роль психолога у допомозі постраждалим від катастроф та надзвичайних подій; психологічна підтримка військових та ветеранів; стрес і травматичний стресовий розлад: підходи до подолання. 20. Особливості роботи з дітьми та підлітками: психологічні методи роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; роль ігрової терапії в роботі з дітьми; підтримка підлітків у складних соціальних ситуаціях: булінг, соціальна ізоляція.

Завдання 6.

Створити презентацію на одну з тем.

1. Посада практичного психолога в США. 2. Завдання психолога в системі освіти. 3. Функції психолога в системі освіти. 4. Основні напрямки діяльності спортивного психолога. 5. Мета діяльності спортивного психолога. 6. Основні напрямки діяльності психолога в системі економіки. 7. Перелікте завдання психолога у сфері юриспруденції. 8. Основні напрямки діяльності медичного психолога. 9. Основні напрямки діяльності соціального психолога. 10. Організації, структури де здійснюється взаємодія і професійний зріст психологів. 11. Роль шкільної психологічної служби. 12. Вимоги до організації психологічної служби в системі освіти. 13. Завдання та функції психологічної служби на підприємстві. 14. Основні напрямки та рівні діяльності практичного психолога на підприємстві. 15. Організація психологічної служби в країнах Європи. 16. Роль клінічних психологів у діагностиці, терапії та реабілітації пацієнтів з різними психічними розладами. 17. Дослідження психологічної допомоги учням і студентам для поліпшення їхньої успішності та психоемоційного стану. 18. Роль спортивного психолога у розвитку мотивації, подоланні стресу і досягненні високих результатів. 19. Вивчення впливу психологічних методів на підвищення продуктивності, покращення робочого середовища та розвитку лідерських якостей. 20. Огляд методів роботи сімейних психологів, які допомагають парам і сім'ям вирішувати конфлікти та кризи. 21. Опис професійної діяльності судових психологів, психологів в правоохоронних органах та пенітенціарній системі. 22. Вивчення діяльності кризових психологів, які допомагають людям у ситуаціях катастроф, воєнних конфліктів чи терактів. 23. Роль медичних психологів у підтримці пацієнтів, які страждають на хронічні чи важкі хвороби, та їхніх родин. 24. Огляд напрямів роботи психологів у дитячих садках, школах та інших освітніх закладах для підтримки розвитку дітей. 25. Як психологи аналізують поведінку споживачів та розробляють стратегії, які підвищують ефективність рекламних кампаній. 26. Вивчення ролі психолога в армії: допомога військовим у подоланні бойових стресів та посттравматичних синдромів. 27. Дослідження того, як психологи працюють над зміцненням екологічної свідомості та зниженням стресу від змін клімату. 28. Вивчення того, як політичні психологи аналізують і прогнозують поведінку виборців і політиків. 29. Дослідження ролі психологів у підтримці гендерної рівності та допомоги людям, що стикаються з дискримінацією.

Завдання 7.

1. Аналітичне завдання: ознайомтеся з Концепцією розвитку Національної системи соціально-психологічної служби України (або її стислим викладом).

2. Складіть коротке повідомлення на тему: «Основні цілі, структура та завдання соціально-психологічної служби в Україні».

3. Документознавче завдання: опрацюйте текст Положення «Про психологічну службу системи освіти України». Письмово дайте відповіді на запитання: хто може обіймати посаду практичного психолога в освітньому закладі? Які функції виконує психолог у школі?

4. Дослідницьке завдання: складіть перелік установ, які мають право здійснювати підвищення кваліфікації практичних психологів в Україні.

Позначте: тип установ (державні/приватні); які види програм підвищення кваліфікації вони пропонують (очні, дистанційні, сертифіковані курси).

5. Порівняльне завдання: проведіть порівняльний аналіз психологічної служби в країнах Європи та США. Складіть таблицю за критеріями: назва служби; основні функції; кадрові вимоги; наявність етичного кодексу.

6. Практико-орієнтоване завдання: опишіть структуру та функції психологічної служби у Збройних силах України. Укажіть: хто може працювати військовим психологом; які види допомоги надаються; особливості роботи в умовах бойових дій.

7. Робота з міжнародними документами. Розділіться на мікрогрупи та опрацюйте один із документів: загальна декларація прав людини; конвенція про права дитини; конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти.

Підготуйте: короткий огляд змісту (основні статті); пояснення, як ці документи стосуються роботи психолога.

8. Есе (рефлексивне завдання). Напишіть коротке есе (до 1 сторінки) на тему: «Які міжнародні підходи до організації психологічної допомоги можна було б ефективно інтегрувати в українську практику?»

Форма звітності: письмові відповіді, таблиці, есе, міні-презентації; усне представлення роботи групи.

Завдання 8.

1. Проаналізуйте проблему типу «психолог – адміністрація». Опишіть: у чому полягає конфлікт інтересів; які етичні ризики виникають для психолога; як їх можна розв'язати, не порушуючи професійної етики.

2. Оглядове завдання. Складіть список із **5 основних етичних спокус (зв'аб)**, які можуть виникнути у процесі взаємодії психолога з клієнтами (наприклад, надмірна емпатія, особисте залучення, використання влади тощо). До кожної додайте короткий коментар, як уникнути порушень.

3. Опишіть **етичний парадокс психології**: як поєднати допомогу людині з науковою об'єктивністю та професійними межами. Наведіть приклади ситуацій, де цей парадокс проявляється.

4. Ознайомтеся з етичними кодексами психолога України та ще двох країн (на вибір). добровільність, професійна компетентність тощо); у чому є відмінності, зумовлені культурними або правовими чинниками.

5. Дайте визначення поняття «**професійна деформація**». Опишіть **3 найбільш поширені деформуєчі чинники** в роботі психолога-консультанта.

6. Використовуючи доступні тести або опис їхньої методики (наприклад, **тест на емоційну стійкість**), підготуйте короткий звіт: мета тесту; які показники вимірюються; приклади ситуацій, коли цей тест є доречним у професійному відборі.

7. Опрацюйте джерела, присвячені **психодіагностиці когнітивних здібностей** (інтелекту, мислення). Складіть огляд 2–3 тестів, які використовуються у професійному доборі психологів.

8. Опишіть, **які методи психодіагностики можна використати для оцінки етичної відповідності фахівця-психолога**. Наведіть приклади ситуацій, коли етичні риси мають критичне значення для відбору або допуску до практики.

9. Обговоріть тему **«Чи є творчість обов'язковою якістю для практичного психолога?»** Наведіть приклади з практики (ігрова терапія, казкотерапія, креативні інтервенції).

10. Оберіть одну з тем: **«Креативні методи роботи з клієнтами в практичній психології»**; **«Метафори та казкотерапія як інструменти психотерапії»** Підготуйте міні-презентацію або буклет із прикладами практичного застосування.

11. Напишіть коротке есе на тему: **«Творчість як засіб професійного саморозвитку психолога»**. Розкрийте, як творчі техніки допомагають попередити професійне вигорання.

Форма звітності: письмові відповіді, презентації, таблиці, есе, постери.

ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

H. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Складові поточного контролю результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти	Форма підсумкового контролю			
	екзамен		залік	
	за формами навчання		за формами навчання	
	денна	заочна	денна	заочна
Поточний контроль				
Знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях	20	20	-	-
Виконання модульних контрольних робіт	10	10	-	-
Виконання і захист завдань самостійної роботи	10	10	-	-
Професійні комунікації за компонентом	5	5	-	-
Наукова робота за компонентом	5	5	-	-
Підсумковий контроль				
	50	50	-	-
УСЬОГО	100	100	-	-

Результати контролю знань слугують основним показником, за яким оцінюється робота окремого здобувача, академічної групи, курсу.

Контроль знань здійснюється у вигляді:

- 1) поточного контролю знань ;
- 2) підсумкового контролю знань .

Поточний контроль знань здобувача є невід'ємною частиною всього навчального процесу і засобом виявлення ступеню засвоєння здобувачем програмного матеріалу.

Підсумковий контроль результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти

1. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння категоріальним апаратом, фаховою термінологією та теоретичними знаннями;
- вміння демонструвати практичні навички при розв'язуванні задач, вирішенні ситуацій;
- вміння продемонструвати креативність та системність знань, володіння сучасними методами, методиками при вирішенні практичних питань.

2. Загальна підсумкова оцінка вивчення освітнього компоненту з підсумковим

контролем у формі екзамену складається із суми результатів поточного та підсумкового контролю, яка фіксується в екзаменаційній відомості. Якщо за результатами екзамену здобувач вищої освіти набрав менше 30 балів, вважається, що він не склав екзамен. В цьому випадку підсумкова оцінка складається лише з результатів поточного контролю, яка і фіксується в екзаменаційній відомості.

3. Здобувачі вищої освіти, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі екзамену набрали від 21 до 59 балів (включно), після належної підготовки мають право повторно скласти екзамен.

Перескладання екзамену з дисципліни дозволяється двічі (вдруге – комісії). У загальному підсумковому оцінюванні рівня результатів освітньої діяльності цих здобувачів вищої освіти враховується результат поточного контролю рівня знань, умінь та навичок.

Здобувачі вищої освіти, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі екзамену набрали менше 21 бала, не допускаються до повторного складання екзамену.

Вони повинні вивчати освітній компонент за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи, після чого здобувач вищої освіти допускається до перескладання екзамену.

Зміст даного пункту розповсюджується на здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання.

4. Порядок повторного проходження контрольних заходів та повторного вивчення освітнього компоненту регулюється Положенням про порядок повторного проходження контрольних заходів та повторного вивчення дисципліни.

Освітній процес в Університеті відбувається за такими формами:

- 1) навчальні заняття;
- 2) самостійна робота;
- 3) практична підготовка;
- 4) контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять в Університеті є:

- 1) лекція;
- 2) лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне, факультативне заняття;
- 3) контактне заняття;
- 4) консультація.

Лекція – це основна форма проведення навчального заняття, що є логічно довершеним, науково обґрунтованим і систематизованим викладом певного наукового чи науково-методичного питання, ілюстрованим за

необхідності засобами наочності та демонстрацією результатів досліджень.

Лекція покликана формувати у здобувачів вищої освіти основи знань з певної наукової галузі, а також визначати напрям, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти з відповідного освітнього компонента.

Лекція повинна охоплювати все нове, що є в законодавчих та інших нормативно-правових актах, у фаховій і навчальній літературі, висвітлювати динаміку змін та актуальні проблемні питання. У процесі викладення лекційного матеріалу можуть використовуватися результати науково-дослідної роботи лектора і викладачів кафедри, лекція повинна мати проблемний характер.

Практичне заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень освітнього компонента і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом виконання практичних завдань.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти – це форма організації освітнього процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі освітньої програми і послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця.

У ході самостійної роботи здобувачів вищої освіти має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота – основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, визначається навчальним планом і становить, як правило, не менше як $1/3$ і не більше як $2/3$ загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретного освітнього компонента.

Науково-дослідницька робота – це форма організації наукової та дослідницької роботи здобувачів вищої освіти, за якої вони залучаються до активної самостійної (або під керівництвом викладача) науково-дослідницької діяльності для формування наукового світогляду, розвитку науково-дослідних умінь, навичок творчого вирішення практичних завдань; це форма сприяння молодим дослідникам в опануванні методології та методів наукового пошуку.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти в Університеті відбувається за трьома основними напрямками: науково-дослідницька робота в освітньому процесі; науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти у позанавчальний час; науково-організаційні заходи – конференції, конкурси, олімпіади та ін.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти у освітньому процесі є обов'язковою і визначається навчальними планами і робочими навчальними планами (спеціальні лекційні курси з основ наукових досліджень, різні види навчальних занять з елементами наукових досліджень тощо).

Виконання науково-дослідницької роботи у процесі вивчення освітніх компонентів відбувається за умов оптимального співвідношення репродуктивних і творчих завдань, індивідуальних і колективних форм організації процесу навчання, максимального насичення занять ситуаціями спільної творчої діяльності.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти у позанавчальний час є ефективним засобом об'єктивного вияву обдарованої студентської молоді, реалізації її творчих здібностей, стимулювання потреби у творчому оволодінні знаннями, активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Індивідуальне завдання – одна з форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей здобувачів вищої освіти і має на меті поглиблення, узагальнення і закріплення знань, які здобувачі вищої освіти одержують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

До індивідуальних завдань належать такі: підготовка рефератів, есе, виконання розрахункових, графічних робіт, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо.

Види індивідуальних завдань, терміни їх видачі, виконання і захисту встановлюються кафедрою.

Індивідуальні завдання виконуються здобувачами вищої освіти самостійно з одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт з комплексної тематики кількома здобувачами вищої освіти.

Результати роботи в семестрі оцінюються за 100 бальною системою з подальшим переведенням у 4-бальну та систему ECTS за наступною шкалою:

Розподіл балів, які отримують здобувачі денної форми навчання:

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

В т.ч.: 20 (8*1,35) балів - знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях систематичність та активність роботи на практичних заняттях ; 10 (8*0,65) балів - виконання завдань для

самостійної роботи відповідної теми;

10 балів (2*5) модульні
контрольні роботи

5 балів науково-дослідницька
робота

5 балів професійні комунікації за
компонентом

Усього 50 балів за поточний
контроль.

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форми навчання

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

T1, В т.ч.: 10 балів (4*2,5)

- знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях систематичність та активність роботи на семінарських заняттях ; 20 балів - виконання і захист завдань для самостійної роботи;

10 балів (2*5) модульні контрольні роботи

5 балів науково-дослідницька
робота

5 балів професійні комунікації за
компонентом

Максимальна кількість балів за поточним контролем складає 50 балів.

Критерії оцінювання відповіді на семінарських
заняттях

Оцінка «відмінно»

Відповідь здобувача базується на самостійному творчому мисленні. Знання питання, належне висвітлення питання, вміння скласти тезисний план відповіді і вміло користуватись понятійним апаратом. Відповідь грамотно та логічно побудована. Здобувач без зволікань дає відповідь на основні та додаткові питання. Програмний матеріал засвоєно повністю. Ґрунтовні знання першоджерел, нормативно - правових актів, вміння робити узагальнення та висновки, використовуючи додаткову літературу.

Оцінка «добре»

Відповідь здобувача базується на самостійному аналізі даного питання. Належні знання структури тексту, висвітлення матеріалу - грамотно по суті. Добре засвоєння програмного матеріалу, володіння навичками і засобами виконання практичних завдань. Можливі несуттєві неточності в поясненні деяких не основних питань. Знання першоджерел, нормативно-правових актів

та іншої літератури.

Оцінка «задовільно»

Відповідь здобувача ґрунтується на рівні репродуктивного мислення. Слабкі знання структури курсу, допускає помилкові тлумачення термінів, формулювань. Спостерігається порушення послідовності у висвітленні питання. Засвоєно лише основну частину програмного матеріалу. Не достатньо володію знаннями понятійного апарату, нормативно-правового матеріалу, навичками узагальнення та висновків.

Оцінювання семестрової роботи студента здійснюється в межах 100 балів.

Результати роботи в семестрі оцінюються за 100 бальною системою з подальшим переведенням у 4-бальну та систему ECTS за наступною шкалою:

Оцінка за шкалою, що використовується в ДУЕТ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка у формі заліку (для вибіркових дисциплін)	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	Відмінно	зараховано	A
80-89	Добре	зараховано	B
70-79			C
66-69	Задовільно	зараховано	D
60-65			E
21-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано — з можливістю повторного складання заліку	FX
0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано — з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

1 Що не входить в перелік науки про людину

2 це ознака свідомого індивіда, який займає певну позицію у суспільстві і виконує певні соціальні ролі.

3 Суб'єктивний образ об'єктивного світу

4 це наука, що вивчає процеси активного відображення та конструювання реальності у формі відчуттів, сприймань, понять, почуттів, та інших явищ психіки.

5 ... це галузь науки, що досліджує процеси виникнення, функціонування й розвитку психіки як форми активного відображення навколишньої дійсності.

6 це галузь професійної діяльності, яка має на меті визначення психологічних особливостей життєвої позиції та індивідуальності людини або групи.

7 визначається як науково-методичне забезпечення діяльності практикуючих спеціалістів.

8 це історично закріплений у традиціях та інших сталих формах поведінки досвід управління індивідуальним розвитком і активністю людини, досвід, що функціонує як елемент фольклору, традицій, релігійної практики тощо.

9 ... це спеціаліст, який має відповідну освіту і працює із здоровими людьми, котрим необхідна допомога в різних життєвих ситуаціях.

10 може мати як медичну, так і тільки психологічну освіту. Обов'язково пройшов навчання за напрямом психотерапія в одному або декількох методах.

11 ... має обов'язково вищу медичну освіту, ґрунтовні знання в галузі загальної медицини, психопатології та психіатрії.

12 Метод отримання інформації на основі вербальної комунікації.

13 Отримані суб'єктом даних про власні психічні переживання, в момент їх перебігу це...

14 Метод психологічного дослідження, при якому дослідник не втручається в перебіг процесу, що він його вивчає, а лише фіксує закономірності і робить певні висновки – це метод:

15 До індивідів в психології відносять:

16 До пізнавальних психічних процесів НЕ належить:

17 ... це свідомий самостійний вибір людиною життєвого шляху і позицій, яких він дотримується в різних ситуаціях.

18 дозволяє зрозуміти, який вид професійної діяльності Вам більше підходить; допомагає оцінити власні здібності, інтереси, можливості.

19 ... полягає в проведенні попередньої бесіди на профінформаційну тему – особистісний зміст вибору професії, про формування адекватної мотивації професійного самовизначення, соціальну значимість праці, про виявлення професійних інтересів і схильностей і т. д.

20 це цілісний безперервний процес становлення особистості фахівця, який починається з моменту вибору професії, триває протягом усього професійного життя людини і завершується при припиненні такої діяльності.

21 Причини відмови психологів-студентів від професійної самореалізації.

22 Вітчизняні дослідники працювали у галузі професійної орієнтації та профконсультування

23 Основні типи самовизначення людини.

24 До основних інститутів соціалізації НЕ відносять:

25 Простий психічний процес, що полягає у відображенні окремих властивостей предметів і явищ матеріального світу, а також внутрішніх станів організму при безпосередній дії матеріальних подразників на відповідні рецептори – це:

26 Посада яку не може займати практичний психолог з рівнем «магістр».

27 Якого рівня психологічної освіти НЕ існує?

28 Що НЕ входить до уміння практичного психолога?

29 Що входить до обов'язків практичного психолога?

30 передбачає обстеження психіки індивіда (або соціально-психологічних характеристик соціальної групи) за допомогою спеціальних методик з метою встановлення психологічного діагнозу.

31.... це опис індивідуальних особливостей психіки конкретної людини (або соціально-психологічних особливостей конкретної соціальної групи).

32 Переваги групового психодіагностичного опитування.

33 Переваги індивідуального психодіагностичного опитування.

34 Що не входить до процедури психодіагностичного обстеження.

35 Психокорекція це

36 Психотерапія це

37 Корекційна робота це

38 Проективний підхід це

39 Які етапи передбачає процедура психодіагностичного обстеження?

40 Метою психокорекції є

41 Завдання психокорекції

42 Психопрофілактична робота служби сім'ї

43 Соціально-психологічна профілактика

44 Професійні дії працівників шкільної психологічної служби реалізуються в таких видах діяльності

45 Психологічна просвіта – це

46 Психологічне консультування це

47 Інтерв'ю це

48 Етичний кодекс складається з

49 За тривалістю співпраці психолога і клієнта розрізняють:

50 це збірник моральних правил поведінки, на базі яких будується діяльність і взаємини людей в тій чи іншій сфері діяльності та спілкування.

51 Завдання та Функції психологічної служби на підприємстві

52 Документ що регламентує діяльність психологічної служби це

53 Скільки діагностичних методик потрібно для психологічного висновку?

54 Психолог може дружити з клієнтами?

55 Психолог може обмінюватись послугами? (ти мене підстрижи, я тебе проконсультую)

56 В якому столітті психологія стає самостійною наукою?

57. Чи може психолог оприлюднювати данні про клієнта?

58. Психолог може брати будь-які методики діагностики?

59 Основні завданнями політичної психології є

60 Етичний кодекс в Україні і за кордоном відрізняється?

61 Основними завданнями психологія економіки й бізнесу є

62 Чи може психолог розповідати на батьківських зборах результати діагностичного обстеження?

63 це властивість, яка не підлягає розголосові; довірливість, секретність, суто приватність.

64. ... це «поняття, яке визначає, що вимірює тест і наскільки якісно це здійснюється.

65 це характеристика психодіагностичної методики, що відображає ступінь точності вимірів.

66 ... це набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань.

67 Якому терміну відповідає перелік: освіта, професійно компетентний, дотримання етичного кодексу, забезпечення нормативного рівні психологічної підтримки навчально-виховного процесу.

68 З якими науками пов'язана психологія

69 Міждисциплінарна наукова галузь, що виникла на межі політології та соціальної психології.

70 соціально-психологічне навчання людей для роботи у нових економічних умовах; створення найбільш ефективної структури управління підприємством, навчання доцільним прийомам діяльності управлінців

71 спрямована на підвищення ефективності процесів навчання і виховання.

72 дисципліна, що включає в себе оцінку психічного здоров'я, організацію і проведення наукових досліджень для розуміння психічних проблем

73 ... розділ психологічної науки, який вивчає сутність та еволюцію подружньо-сімейних відносин, особливості їх виникнення, становлення, стабілізацію і розпад

74 область психологічної науки, яка вивчає закономірності формування та прояву природних психічних процесів та психологічних феноменів

75 ... прикладна галузь психології, що досліджує психологічні проблеми виникаючі в процесі підготовки військовослужбовців і ведення війни

76 ... є розробка дієвих синергетичних моделей співіснування людини і природи, принципів і методів діагностики

77... є одним з напрямів юридичної психології, що досліджує психологічні закономірності динаміки особистості у процесі відбування покарання

78 ... галузь психологічних знань та досліджень, яка включає в себе кримінальну, пенітенціарну, судову психологію.

79 це спільна діяльність практичного психолога та соціального педагога.

80 це об'єднання державних органів й організацій, що виконують практичну роботу в галузі соціальної педагогіки, прикладної психології та прикладної соціології.

81 В якому році відбулося становлення Національної системи соціально-психологічної служби України?

82 Які структури та підрозділи складають Національну систему соціально-психологічної служби України?

83 Скільки розділів має Положення «Про психологічну службу системи освіти України»?

84 Які установи, які мають право здійснювати підвищення кваліфікації практичних психологів навчальних закладів?

85 В якому році була введена посада психолога в США

86 Під професійними деформаціями розуміють

87 «специфічна здатність людини, яка дозволяє їй зробити свої думки, емоційні стани, свої дії та ставлення, взагалі всього себе, предметом спеціального аналізу й оцінки та практичного перетворення (аж до самопожертви в ім'я високих цілей)».

88 висловлювання: «розмірковуючи про «суб'єкт діяльності», зазначав, що якщо людина не буде хоча б прагнути осмислити свої дії і знайти в них певний особистісний зміст, то тоді не людина буде виконувати дію, а сама «дія буде звершуватися над нею».

89 Якої фази емоційного вигорання не існує?

90 Чи веде психолог документацію, як в приватній практиці так і в закладах освіти?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна:

1. Біла О.Г. Соціально-психологічні детермінанти особистісного становлення психолога-практика // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / За редакцією С.Д. Максименка. - К.: ГНОЗІС, 20032.- Т. V.- Ч.6.- С. 18-22.
2. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 288 с.
3. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності: 2-ге видання. Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 256 с.
4. Савчин М.В., Гавриш З.С. Вступ до спеціальності: Психолог, практичний психолог: Навчальний посібник. - Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. - 400с.
5. Основи практичної психології / В. Панок, Н. Чепелева, Т. Титаренко. - К.: Либідь, 2001. - 534 с.
6. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навчальний посібник; 3-тє видання / Ю.О. Приходько. - К.: Каравела, 2012. - 248 с.
7. Циба Н.В. Професійне самовизначення та феномен професійної деформації психологів. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». 2010. № 2. С. 145–149.

Додаткова:

1. Верко С. С. Психолог в організації: „за” і „проти” / С. С. Верко // Актуальні проблеми психології : соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – К. : Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, 2002. – Т. 4. – С. 207–211.
2. Жіночі права: крок за кроком : практичний посіб. з використанням міжнародного закону про права людини і механізми захисту прав жінок у контексті прав людини / пер. з англ. – К. : Основи, 1999. – 236 с.
3. Закон України “Про вищу освіту” // Законодавчі акти України з питань освіти : за станом на 1 квітня 2004 року / Верховна Рада України ; Комітет з питань науки і освіти / ред.-упоряд. І. Р. Юхновський. – Офіц. вид. – К. : Парламентське вид-во, 2004. – С. 168–221.
4. Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку з використанням досягнень біології та медицини, Рада Європи ; від 04.04.1997 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_334.
5. Коротка інформація щодо діяльності системи центрів соціальних служб для молоді // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 7. – С. 43–46.

6. Лобова Н. Т. Спрямованість на людину в структурі особистості практичного психолога / Н. Т. Лобова // I Всеукраїнський конгрес з практичної психології : тези доп. і повідомлень. – Херсон : Айлант, 1994. – С. 133–134.
7. Максименко С. Д. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога / С. Д. Максименко, Т. Б. Ільїна // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 1. – С. 2–6.
8. Матвеева М. П. Організація роботи шкільного психолога : метод. рекомендації / М. П. Матвеева. – Кам'янець-Подільський : Інформ.-вид. відділ Кам'янець-Поділ. держ. пед. ун-ту, 2001. – 36 с.
9. Панок В. Основи практичної психології / В. Панок, Н. Чепелева, Т. Титаренко. – К. : Либідь, 2001. – 534 с.
10. Панок В. Г. Основні напрями професійного становлення особистості практичного психолога у вищій школі / В. Г. Панок // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 4. – С. 14–17.
11. Панок В. Г. Концепція національної соціально-психологічної служби / В. Г. Панок // Педагогіка і психологія. – 1994. – № 2. – С. 3–10.
12. Панок В. Г. Українська практична психологія: визначення, структура і завдання / В. Г. Панок // Практична психологія і соціальна робота. – 1997. – № 10. – С. 8–13.
13. Пов'якель Н. І. Акмеологія становлення регулятивних компонент професійної діяльності практичного психолога / Н. І. Пов'якель // Психологія : зб. наук. пр. – К. : НПУ ім. М. Драгоманова, 1999. – Вип. 3. – С. 224–230.
14. Пов'якель Н. І. Психологічні передумови становлення позитивної Я-концепції як базової компоненти професійного самовизначення психолога / Н. І. Пов'якель, І. О. Блохіна // Психологія : зб. наук. пр. – К. : НПУ, 1999. – Вип. 2(5). – С. 177–183.
15. Права людини : міжнародні договори України, декларації, документи. – К. : Наукова думка, 1992. – 198 с.
16. Практична психологія в системі освіти : питання організації та методики / за ред. В. Г. Панка. – К. : Либідь, 1995. – 204 с.
17. Положення про психологічну службу системи освіти України // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 2. – С. 43–58.
18. Права дитини: від витоків до сьогодення : зб. текстів метод. та інформ. матеріалів. – К. : Либідь, 2002. – 280 с.
19. Психологічне консультування (психологічна служба – молоді) / уклад. В. М. Федорчук. – Кам'янець-Подільський : Наук.-вид. відділ Кам'янець-Поділ. пед. ін-ту, 1996. – 32 с.
20. Сидоренко І. С. Актуальні напрями роботи психолога в організаціях малого бізнесу / І. С. Сидоренко // Актуальні проблеми психології. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – К. : Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, 2002. – Т. 4. – С. 211–213.
21. Скоков С. І. Психологічна служба в установах кримінально-виконавчої системи України / С. І. Скоков // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 6. – С. 54–58.

22. Чепелєва Н. В. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога / Н. В. Чепелєва, Н. І. Пов'якель // Психологія : зб. наук. пр. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 1998. – Вип. 3. – С. 35–41.
23. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції : навч. посіб. / Т. С. Яценко. – К. : Либідь, 1996. – 264 с.
24. Super D.E. Et al. Vocational Development: A Framework of Research. – New York, 1957.